

МОСЕЙКО А. Г.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри права
(Дніпровський гуманітарний
університет)

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2022.3.17>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ В ПЕРІОД ДІЇ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

Вказано на важливість проведення реформ правового регулювання організації функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень, спричинених пандемією інфекційної хвороби COVID-19. Відзначено необхідність опрацювання й розробки основних заходів щодо удосконалення нормативного регулювання цієї діяльності.

Надано визначення правовому регулюванню відносин у сфері організації функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень. Здійснено критичний аналіз профільних законів та підзаконних актів у цій сфері. Вказано, що основи правового регулювання організації функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень, введених в Україні з метою запобігання поширенню на території України COVID-19, визначені на рівні постанови Кабінету Міністрів України № 1236. Окремі аспекти правового регулювання організації функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень встановлені правилами роботи окремих закладів (підприємств) та іншими актами.

Проаналізовано обмеження функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень за окремими рівнями епідемічної небезпеки. Розглянуто окремі аспекти організації роботи та обслуговування у закладах громадського харчування відповідно до вимог санітарного законодавства.

Аргументовано позицію, відповідно до якої існує потреба у прийнятті окремого акту, який би визначав основи функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень в умовах воєнного стану.

Ключові слова: *правове регулювання, заклади громадського харчування, обмеження, карантин, COVID-19, воєнний стан.*

Moseiko A. H. Legal regulation of the organization of functioning of public catering establishments during the period of quarantine restrictions

The importance of carrying out reforms of legal regulation of the organization of public catering establishments during the period of quarantine restrictions caused by the COVID-19 infectious disease pandemic was pointed out. The necessity of elaboration and development of the basic measures for improvement of normative regulation of this activity was noted.

The definition of legal regulation of relations in the field of organization of functioning of public catering establishments during the period of quarantine restrictions was given. A critical analysis of relevant laws and regulations in this area was conducted. It was stated that the basics of legal regulation of the organization of public catering establishments during the quarantine restrictions introduced in Ukraine to prevent the spread of COVID-19 in Ukraine were defined at the level

of the Decree № 1236 of the Cabinet of Ministers of Ukraine. Some aspects of legal regulation of public catering establishments during the period of quarantine restrictions were established by the rules of operation of individual institutions (enterprises) and other acts.

Restrictions on the functioning of public catering establishments during the period of quarantine restrictions at certain levels of epidemic danger were analyzed. Some aspects of the organization of work and service in public catering establishments in accordance with the requirements of sanitary legislation are considered.

It was argued that there is a need to adopt a separate act that would determine the basis for the functioning of catering establishments during the period of quarantine restrictions under martial law.

Key words: *legal regulation, public catering establishments, restrictions, quarantine, COVID-19, martial law.*

Актуальність теми. Функціонування закладів громадського харчування є однією із найбільш необхідних. Проте на сьогодні наявне зниження конкуренції у закладах громадського харчування, що потребує реінвестування прибутку, зростання обсягів інвестицій, використання результатів прикладних науково-дослідних робіт для забезпечення конкурентоспроможності продукції цих закладів на ринку. Також у зв'язку із пандемією інфекційної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (далі – COVID-19) необхідна реформа правового регулювання організації функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень, яка в нашій державі все ще не повністю розроблено. Частково це обумовлено слабкістю взаємозв'язків між наукою і практикою, недостатністю фінансування наукових досліджень. Тому наразі існує необхідність пошуку шляхів та напрямів підвищення ефективності функціонування закладів харчування в період дії карантинних обмежень, удосконалення правового регулювання ведення суб'єктами господарювання цього бізнесу у вказаний період.

Аналіз стану розробки проблеми. Сучасний стан законодавства у закладах громадського харчування в період дії карантинних обмежень та наявна ситуація у цій сфері зумовлює дослідження значної кількості питань в процесі відображення діяльності підприємств досліджуваної галузі. Проблема правового регулювання організації функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень приділялось за останні роки, особливо починаючи з 2020 року, багато уваги, що сприяло накопиченню великого теоретичного матеріалу. Було опубліковано велику кількість статей, збірників, монографій та інших праць. Вказані питання вивчали такі дослідники як А. Бояр та К. Махновець [1], О. Єгорова та Г. Артеменко [5], Т. Жадан [6], В. Крочак та І. Стойко [7], О. Макаренко та Н. Макаренко [8], Ю. Тер-Карпетянц [24] та інші. Проте окремі питання функціонування закладів громадського харчування під час дії карантину, насамперед, впровадженням в Україні з метою запобігання поширенню на території України COVID-19, залишаються недостатньо дослідженими. Також потребують оптимізації та певного послаблення карантинні заходи, запроваджені щодо закладів громадського харчування, у зв'язку із загальними негативними тенденціями у харчовій галузі, зважаючи на вторгнення РФ в Україну.

Метою дослідження є аналіз правового регулювання організації функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень, а також опрацювання й розробка основних заходів щодо удосконалення нормативного регулювання вказаної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Особливість розвитку та функціонування сфери закладів громадського харчування в соціальному, економічному та правовому прояві полягає у забезпеченні якості життя населення засобами задоволення фізіологічних потреб людини. Розвиток цієї господарсько-торговельної діяльності обумовлює появу підприємств громадського харчування різних типів та цінових категорій, що надає можливість споживачам обирати таке підприємство ресторанної сфери, яке найбільш підходить за критеріями.

Однією з найбільш визначальних ознак закладів громадського харчування є їх зв'язок із зовнішнім середовищем. Заклад громадського харчування як організація є відкритою системою, вона перебуває в безперервній взаємодії із зовнішнім середовищем і має з ним зворотній зв'язок. Для ефективного функціонування заклад ресторанного бізнесу повинен вивчати зміни в оточуючому середовищі, аналізувати їх і відповідно реагувати на них. На заклади ресторанного бізнесу впливає значна кількість зовнішніх чинників, одним із визначальних з яких є у останні роки чинник впровадження дії карантинних обмежень, що вимагає відповідного та ефективного правового регулювання.

До основних форм державно-правового регулювання належать: правове регулювання діяльності; фінансово-бюджетне й податкове регулювання ринку товарів і послуг; грошово-кредитне регулювання сукупного попиту і сукупної пропозиції; цінова політика; вироблення регламентуючих норм і стандартів [23, с. 354].

Сфера громадського харчування відноситься до господарсько-торговельної діяльності, якою згідно з нормами ст. 263 Господарського кодексу України від 16 січня 2003 року є діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання у сфері товарного обігу, спрямована на реалізацію продукції виробничо-технічного призначення і виробів народного споживання, а також допоміжна діяльність, яка забезпечує їх реалізацію шляхом надання відповідних послуг [2].

Безпосередньо правове регулювання правовідносин у сфері організації функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень полягає у тому, що за допомогою свого державного апарату держава обирає відповідні юридичні засоби та методи, спроможні виконати функції держави у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, захисту населення від інфекційних хвороб.

Правове регулювання відносин у сфері функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень передбачає застосування владного впливу держави на упорядкування, закріплення, охорону та розвиток карантинних відносин, унеможливлення небажаних наслідків у вигляді захворювань, летальних випадків тощо, за допомогою юридичних засобів та методів, які є у резерві держави.

Так, одним із профільних законів у цій сфері є Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24 лютого 1994 року № 4004-ХІІ. Відповідно до ст. 30 цього Закону з метою запобігання особливо небезпечним, небезпечним інфекційним хворобам, масовим неінфекційним захворюванням (отруєнням) та радіаційним ураженням Кабінет Міністрів України установлює карантинно-обмежувальні заходи на території виникнення і поширення інфекційних хвороб та уражень людей. У випадку виникнення, або загрози виникнення, поширення небезпечних, особливо небезпечних інфекційних хвороб, масових неінфекційних захворювань (отруєнь), радіаційних уражень населення органи виконавчої влади та місцевого самоврядування у межах своїх повноважень та за поданням відповідних головних державних санітарних лікарів можуть запроваджувати на відповідних територіях (об'єктах) особливі карантинні умови та режими [13].

Більш детально регулює карантинні відносини, у т. ч. й з організації функціонування закладів громадського харчування, Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб» від 6 квітня 2000 року № 1645-ІІІ [18].

Насамперед важливим є визначення самого терміну «карантин» – це адміністративні та медико-санітарні заходи, що застосовуються для запобігання поширенню особливо небезпечних інфекційних хвороб (ст. 1).

Відразу варто зазначити недосконалість вказаної дефініції. Зокрема, до карантинних віднесено лише (і виключно) адміністративні та медико-санітарні заходи. Проте детальний аналіз ст.ст. 29, 30, 33 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», постанови Кабінету Міністрів України про встановлення карантину дає підстави стверджувати, що до вказаних заходів відносяться також інформаційні (доведення до відома населення через ЗМІ), господарські (зміна режимів роботи підприємств, установ, організацій), муніципальні (контроль органами місцевого самоврядування) та інші. Звісно, основними є адміні-

страгивні та медико-санітарні заходи, проте варто передбачити застосування також і інших заходів. У такому вигляді «карантин» буде визначено як адміністративні, медико-санітарні, господарські, інформаційні та інші заходи, що застосовуються для запобігання поширенню особливо небезпечних інфекційних хвороб.

Відповідно до ст. 29 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» карантин встановлюється та відміняється Кабінетом Міністрів України. Питання про встановлення карантину порушує перед Кабінетом Міністрів України Міністерство охорони здоров'я за поданням головного державного санітарного лікаря України.

До 31 травня 2022 року на території України введено карантин з метою запобігання поширенню на території України COVID-19 постановою Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 року № 1236 [12]. Вказана постанова встановлює певні норми щодо функціонування закладів громадського харчування. Зокрема, залежно від епідемічної ситуації встановлюється «зелений», «жовтий», «помаранчевий» або «червоний» рівень епідемічної небезпеки поширення COVID-19 (крім періоду воєнного стану).

За «зеленим» рівнем епідемічної небезпеки у закладах громадського харчування забороняється проведення масових заходів без одягнутих усіма учасниками та організаторами заходу засобів індивідуального захисту, зокрема захисних масок або респіраторів, які закривають ніс та рот, у тому числі виготовлених самостійно.

Ці обмеження за «зеленим» рівнем не застосовуються у закладах громадського харчування за умови наявності в усіх учасників та організаторів заходу документа, який підтверджує отримання повного курсу вакцинації, міжнародного, внутрішнього COVID-сертифіката України, виданого в Україні відповідно до Порядку формування та використання сертифіката, що підтверджує вакцинацію від гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, негативний результат тестування або одужання особи від зазначеної хвороби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 червня 2021 року № 677 [3], або іноземного сертифіката, за умови підтвердження чинності зазначених сертифікатів відповідно до вказаної постанови Кабінету Міністрів України.

У випадку встановлення «жовтого» та «червоного» рівнів епідемічної небезпеки додатково до обмежувальних протиепідемічних заходів для закладів громадського харчування забороняється приймання відвідувачів, крім діяльності з надання послуг громадського харчування із здійсненням адресної доставки замовлень та замовлень на винос.

Карантин встановлюється на період, необхідний для ліквідації епідемії чи спалаху особливо небезпечної інфекційної хвороби. На цей період можуть змінюватися режими роботи закладів громадського харчування, вноситися інші необхідні зміни щодо умов їх виробничої та іншої діяльності.

Відповідно до ст. 33 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» у закладах громадського харчування в період дії карантинних обмежень можуть проводитись поточні дезінфекційні заходи – заходи по декілька разів на день залежно від епідемічної ситуації.

На сьогодні основним підзаконним актом у сфері правового регулювання організації функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень є постанова головного державного санітарного лікаря України від 6 жовтня 2021 року № 13, якою встановлено Протиепідемічні заходи в закладах громадського харчування на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) [16].

Зокрема, організація роботи та обслуговування в закладах громадського харчування здійснюється відповідно до вимог санітарного законодавства, законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів, вимог, встановлених Кабінетом Міністрів України на період карантину та із урахуванням необхідності забезпечення належних протиепідемічних заходів, спрямованих на запобігання ускладнення епідемічної ситуації внаслідок COVID-19. При цьому відповідальність за організацію та виконання протиепідемічних заходів покладається на керівника та/або адміністратора закладу громадського харчування.

До роботи персонал закладу громадського харчування допускається за умови використання засобів індивідуального захисту – респіраторів, захисних масок, які закривають ніс та рот, у тому числі виготовлених самостійно, після проведення вимірювання температури тіла (термометрії). Проведення термометрії рекомендується здійснювати безконтактним методом, у випадку здійснення контактним повинна забезпечуватися обов'язкова дезінфекція виробу, яким здійснюється термометрія (термометра тощо), після кожного його використання.

Персонал закладу громадського харчування повинен бути забезпечений засобами індивідуального захисту із такого розрахунку: 1 захисна маска на 3 години роботи. Вказані засоби захисту мають бути у наявності із розрахунку на не менше, ніж на 2 робочих дні. Після кожного зняття засобів захисту та перед одяганням чистих засобів працівник закладу громадського харчування повинен ретельно вимити руки з милом або обробити їх антисептичним засобом.

Всередині закладу громадського харчування (найоптимальніше – поряд з входом у заклад громадського харчування, або поруч із місцем видачі замовлень (при роботі закладу громадського харчування на виніс) організуються місця для обробки рук спиртовмісними антисептиками із концентрацією активно діючої речовини понад 60 відсотків для ізопропілових спиртів та понад 70 відсотків для етилових спиртів.

У закладі громадського харчування провадяться наступні заходи в період дії карантинних обмежень: біля місць потенційного скупчення людей наноситься маркування для перебування в черзі з дотриманням дистанції між клієнтами; забезпечується розміщення відвідувачів; дозволяється відокремлення частини стола перегородкою; меню розміщуються для безконтактного ознайомлення біля входу або місця прийняття замовлення; видача замовлень в багаторазовому посуді здійснюється виключно за наявності умов для механізованого миття посуду з застосуванням посудомийної машини; дозволяється користуватись одноразовим посудом з картону або паперу; забезпечується можливість безготівкового (безконтактного) розрахунку тощо.

Також заклад громадського харчування в період дії карантинних обмежень повинен забезпечити: виконання умов з недопущення утворення черг та скупчення відвідувачів; постійну наявність рідкого мила, антисептиків та паперових рушників в санвузлах / пеленальних кімнатах; інформування клієнтів щодо встановлених обмежень; постійне вологе прибирання; централізований збір та утилізацію використаних засобів індивідуального захисту тощо.

Інші аспекти правового регулювання організації функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень встановлено відповідними нормативними актами.

Зокрема, певні санітарні вимоги до закладів громадського харчування визначають відповідно до основних характеристик, встановлених ДСТУ 4281:2004 «Заклади ресторанного господарства. Класифікація»: місце розташування закладу і стан прилеглої території; вид, тип та особливості будівлі; рівень оснащення закладів устаткуванням, меблями, посудом, столовими приборами, столовою білизною; процес обслуговування; асортимент продукції й вимоги до оформлення меню, прейскуранту та карти вин; освітньо-кваліфікаційний рівень персоналу; номенклатура додаткових послуг тощо [4].

Правила роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства, затверджені наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 24 липня 2002 року № 219, передбачають, що суб'єктами господарської діяльності повинен забезпечуватися належний санітарний стан виробничих, торговельних і складських приміщень, а також прилеглої до підприємства території, упорядкування та озеленіння. Торговельно-технологічне обладнання, інвентар та посуд повинні бути виготовлені з матеріалів, дозволених Головним державним санітарним лікарем України [15].

Відповідно до типу у закладах громадського харчування в період дії карантинних обмежень має бути передбачено наявність необхідного устаткування для готування та про-

дажу їжі згідно з Рекомендованими нормами, затвердженими Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 3 січня 2003 року № 2 [17]. Відповідно до типу і класу закладу ресторанне господарство має бути передбачено наявність достатньої кількості столового посуду, приборів та столової білизни згідно з СанПиН № 42-123-5777.

Згідно із нормами пп. 32 і 33 Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 червня 2006 року № 833, заклад громадського харчування в період дії карантинних обмежень повинен утримувати торговельні та складські приміщення, а також прилеглу до них територію відповідно до санітарних норм. Під час продажу товарів і після закінчення виїзної (виносної) торгівлі заклад громадського харчування зобов'язаний вжити заходів для дотримання чистоти на місці торгівлі та навколо нього. Адміністрація закладу громадського харчування, в якому здійснюється продаж продовольчих товарів, зобов'язана забезпечити кожного працівника одягом, що відповідає санітарним нормам. Для зберігання верхнього одягу та особистих речей працівників обладнується окреме приміщення. У випадку зберігання товарів у складських приміщеннях і розміщення їх у торговельних залах чи на об'єктах дрібнороздрібної мережі працівники закладу громадського харчування зобов'язані дотримуватися принципу товарного сусідства, санітарних норм, норм складування і вимог протипожежної безпеки [14].

Усі харчові продукти і продовольча сировина у закладах громадського харчування в період дії карантинних обмежень повинні бути з документами, наявність яких передбачена чинними нормативно-правовими актами. Харчові продукти і продовольча сировина, які надходять у заклади громадського харчування в період дії карантинних обмежень, повинні відповідати вимогам чинного законодавства, чинних нормативно-правових актів і нормативних документів щодо показників якості та безпеки харчових продуктів, упаковки, маркування, транспортування, приймання і зберігання. Заклад громадського харчування в період дії карантинних обмежень повинен реалізовувати харчові продукти, які підлягають обов'язковій сертифікації, за умови наявності в документах, згідно з якими вони надійшли, реєстраційних номерів сертифіката відповідності чи свідоцтва про визнання відповідності та/або декларації про відповідність, якщо це встановлено технічним регламентом з підтвердження відповідності на відповідні харчові продукти.

Неякісні та небезпечні харчові продукти і продовольча сировина підлягають вилученню з обігу в порядку, установленому Законом України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції» від 14 січня 2000 року № 1393-XIV [11]. Не допускаються до обігу фасовані вітчизняні та імпортовані харчові продукти, етикетування яких не відповідає законам України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23 грудня 1997 року № 771/97-ВР (в редакції Закону України від 22 липня 2014 року № 1602-VII) [20], «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» від 10 липня 2018 року № 2496-VIII [21], «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» від 6 грудня 2018 року № 2639-VIII [19] та іншим відповідним нормативним документам та/або технічним регламентам на продукцію.

Інші вимоги до діяльності закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень встановлені відповідними законами та іншими актами, зокрема, нормами ДСТУ 3279-95 «Стандарти послуг. Основні положення», ДСТУ 3862-99 «Громадське харчування. Терміни та визначення», а також СанПиН № 42-123-4117, СанПиН № 42-123-5777, ГОСТ 12.1.004, ГОСТ 12.1.005, ГОСТ 12.1.019 та ГОСТ 17.2.3.02 та іншими.

Правове регулювання організації функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень також передбачає заходи із здійснення контролю за дотриманням обмежувальних протиепідемічних заходів у вказаних закладах.

Організація та контроль за дотриманням встановленого на території карантину правового режиму, своєчасним і повним проведенням профілактичних і протиепідемічних заходів покладаються на місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

Так, у громадських місцях, у т. ч. й закладах громадського харчування, розважальних закладах (нічних клубах) працівники Національної поліції, Національної гвардії, посадові особи, уповноважені органами місцевого самоврядування, мають право проводити вибірково перевірку документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство чи її спеціальний статус, а також довідок про звернення за захистом в Україні, виданих відповідно до Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 8 липня 2011 року № 3671-VI [9], документів, що підтверджують вакцинацію від COVID-19, негативний результат тестування або одужання особи від зазначеної хвороби у випадках, коли це є підставою для незастосування обмежувальних протиепідемічних заходів, передбачених для відповідних рівнів епідемічної небезпеки. Перевірка чинності COVID-сертифіката у закладах громадського харчування здійснюється з використанням мобільного додатка Порталу Дія або в інших інформаційних системах.

Також на період дії карантинних обмежень Державна служба з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів посилює державний нагляд (контроль) за дотриманням санітарного законодавства і здійсненням протиепідемічних заходів закладами громадського харчування.

Наостанку варто вказати, що, відповідно до п. 2 постанови Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» передбачені цієї постановою заходи тимчасово не діють в Україні на період воєнного стану, введеного відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 року № 389-VIII [22] Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64 [10].

На період воєнного стану в Україні закладам громадського харчування в період дії карантинних обмежень рекомендовано дотримуватися протиепідемічних заходів, спрямованих на запобігання поширенню COVID-19, а закладам охорони здоров'я – забезпечити готовність до реагування на спалахи COVID-19 в умовах режиму воєнного стану.

Висновки та пропозиції. Правове регулювання організації функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень можна визначити як здійснюване Українською державою за допомогою сукупності нормативно-правових засобів та методів упорядкування суспільних відносин у цій сфері, їхнє юридичне закріплення, захист та охорона, розвиток та удосконалення, контроль за дотриманням всіх необхідних карантинних норм.

Основними законами у цій сфері є закони України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» та «Про захист населення від інфекційних хвороб». Пропонується у ст. 1 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» термін «карантин» визначити як адміністративні, медико-санітарні, господарські, інформаційні та інші заходи, що застосовуються для запобігання поширенню особливо небезпечних інфекційних хвороб.

Основи правового регулювання організації функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень, введених в Україні з метою запобігання поширенню на території України COVID-19, визначені постановою Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 року № 1236. Інші аспекти правового регулювання організації функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень встановлені Правилами роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства, Порядком провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, нормами ДСТУ, СанПиН, ГОСТ та іншими. Наразі існує потреба у прийнятті окремого акту, який би визначав основи функціонування закладів громадського харчування в період дії карантинних обмежень в умовах воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Бояр А., Махновець К. Вплив глобальної пандемії на світову та вітчизняну економіку. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2021. № 2 (10). С. 177–188.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18, № 19–20, № 21–22. Ст. 144.
3. Деякі питання формування та використання сертифіката, що підтверджує вакцинацію від гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, негативний результат тестування або одужання особи від зазначеної хвороби : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 червня 2021 року № 677. *Офіційний вісник України*. 2021. № 54. Ст. 3342.
4. ДСТУ 4281:2004. Заклади ресторанного господарства. Класифікація. Зі скасуванням ГОСТ 30389-95; введ. 31.03.2004 / розроб. Р. Андрущенко; Національний стандарт України. Офіц. вид. Київ : Держспоживстандарт України, 2004. 41 с.
5. Єгорова О. В., Артеменко Г. П. Проблеми малого бізнесу України під час пандемії коронавірусу. *Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку* : Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Херсон, 28 квітня 2020 р.) / орг. комітет: Н. В. Шандова (голова) та ін. Херсон : ФОП Вишемирський В. С., 2020. С. 241–243.
6. Жадан Т. А. Глобальні виклики та нові ризики на шляху розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні. *Результати наукових конференцій Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу НТУ «ХПІ» за 2020 рік: в 2-х тт.* Т. 1. Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум-2020» : тр. 16-ї Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 2–4 грудня 2020 р.) / ред. Є. М. Строков; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т» та ін. Харків : Томенко Ю. І., 2020. С. 129–132.
7. Крочак В. В., Стойко І. І. Ресторанний бізнес в умовах карантину. *Соціальні та економічні вектори інноваційного розвитку бізнес-структур* : Матеріали IX Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 23 квітня 2020 р.) / орг. комітет: Р. М. Рогатинський (голова) та ін. Тернопіль : Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2020. С. 45–46.
8. Макаренко О. Ю., Макаренко Н. А. Ефективність державної регуляторної політики в період пандемії covid-19: адміністративно-правовий аспект. *Правовий часопис Донбасу*. 2021. № 3 (76). С. 92–100.
9. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 8 липня 2011 року № 3671-VI. *Офіційний вісник України*. 2011. № 59. Ст. 2347.
10. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022. *Голос України*. 2022. № 37. 24 лютого. (Указ затверджено Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX).
11. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції : Закон України від 14 січня 2000 року № 1393-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 12. Ст. 95.
12. Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 року № 1236. *Офіційний вісник України*. 2021. № 1. Ст. 14.
13. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24 лютого 1994 року № 4004-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 27. Ст. 218.
14. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 червня 2006 року № 833. *Офіційний вісник України*. 2006. № 25. Ст. 1818.

15. Про затвердження Правил роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства : Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 24 липня 2002 року № 219. *Офіційний вісник України*. 2002. № 34. Ст. 1633.

16. Про затвердження протиепідемічних заходів в закладах громадського харчування на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) : Постанова головного державного санітарного лікаря України від 6 жовтня 2021 року № 13. *Верховна Рада України : Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0013488-21>

17. Про затвердження Рекомендованих норм технічного оснащення закладів громадського харчування : Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 3 січня 2003 року № 2. *Верховна Рада України : Офіційний вебпортал парламенту України*. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002569-03>

18. Про захист населення від інфекційних хвороб : Закон України від 6 квітня 2000 року № 1645-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 29. Ст. 228.

19. Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів : Закон України від 6 грудня 2018 року № 2639-VIII. *Офіційний вісник України*. 2019. № 13. Ст. 464.

20. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України від 23 грудня 1997 року № 771/97-ВР (в редакції Закону України від 22 липня 2014 року № 1602-VII). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 41–42. Ст. 2024.

21. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції : Закон України від 10 липня 2018 року № 2496-VIII. *Офіційний вісник України*. 2018. № 62. Ст. 2131.

22. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. *Офіційний вісник України*. 2015. № 46. Ст. 1449.

23. Сватюк О. Р. Діючий механізм управління підприємствами громадського харчування. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна*. 2004. Випуск 15. С. 351–356.

24. Тер-Карапетянц Ю. М. Вплив пандемії COVID-19 на економіку, бізнес та населення України. *Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця : Матеріали V наук.-практ. конф.: тези доп. (м. Харків, 26–27 листопада 2020 р.) / відп. за випуск С. П. Євсєєв*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 244–245.

